

Presuda Suda u predmetu C-298/23 | Inter IKEA Systems

Priopćenje za medije br. 119/26

U Luxembourg 8. rujna 2026.

Žigovno pravo: nositelj se može usprotiviti tomu da politička stranka upotrebljava njegov ugledan žig ako nije dokazala da njezina sloboda izražavanja ima prednost pred pravima i interesima tog nositelja

Jedna politička stranka javno je predstavila plan za reformu politike azila i imigracije u Belgiji upotrebljavajući ugledne žigove IKEA za jačanje svoje poruke. Kako bi opravdala tu uporabu, ta se politička stranka pozvala na svoju slobodu izražavanja. Sud je u svojoj presudi istaknuo da, kako bi utvrdio postoji li za navedenu uporabu „opravdan razlog”, nacionalni sud mora odvagati, s jedne strane, pravo vlasništva nositelja žiga i njegove interese te, s druge strane, pravo na slobodu izražavanja na koju se poziva treća osoba i njezine interese, pri čemu nijedno od tih dvaju prava nije apsolutno. Međutim, Sud utvrđuje da u ovom slučaju uporaba tih žigova IKEA može nanijeti znatnu štetu ugledu tih žigova i interesima njihova nositelja. U tim okolnostima uporaba žigova IKEA, koja je izvršena s jedinim ciljem iskorištavanja njihova ugleda kako bi se ojačala politička poruka i povećalo njezino širenje, nema prednost pred pravima i interesima nositelja tih žigova, što ipak mora provjeriti sud koji je uputio zahtjev.

Politička stranka Vlaams Belang 2022. na konferenciji za medije javno je predstavila svoj politički plan naslovljen „IKEA-PLAN – Immigratie Kan Echt Anders” („Plan IKEA – imigracija doista može biti drukčija”), čiji je predmet bila reforma politike azila i imigracije u Belgiji. Ti su prijedlozi bili popraćeni ilustracijama koje su sadržavale znakove koji odgovaraju žigovima IKEA kao i likovima koji su slični onima koji se nalaze u uputama za sastavljanje proizvoda društva IKEA. Konferencija za medije prenosila se na društvenim mrežama. Inter IKEA, nositelj tih žigova, podnio je pred belgijskim sudovima tužbu za povredu prava protiv udruge Vrijheidsfonds, koja je vodila kampanju Vlaams Belanga.

Vrijheidsfonds je pred nacionalnim sudom priznao da je upotrebljavao žigove IKEA bez odobrenja njihova nositelja, ali je tvrdio da se koristio ugledom tih žigova kako bi ojačao svoju poruku, tvrdeći da je to „opravdan razlog” u smislu Unijinih propisa, kojima se tako štiti sloboda izražavanja, uključujući slobodu izražavanja političkih mišljenja i političke parodije¹. Smatrajući da je riječ o sukobu temeljnih prava istog ranga, to jest prava vlasništva i prava na slobodu izražavanja, nacionalni je sud uputio pitanje Sudu.

U svojoj presudi Sud najprije zaključuje da **zakonodavstvo EU-a ne sadržava nikakva pojašnjenja u pogledu pojma „opravdan razlog”**. Međutim, u uvodnim izjavama tog propisa zakonodavac je naglasio potrebu njegove primjene na način da se osigura puno poštovanje temeljnih prava i sloboda, osobito slobode izražavanja.

Međutim, **puko pozivanje na pravo na slobodu izražavanja nije dovoljno da bi se utvrdio opravdan razlog**. Treća osoba koja upotrebljava znak istovjetan ili sličan uglednom žigu mora iznijeti konkretne razloge te uporabe povezane s ostvarivanjem svoje slobode izražavanja i dokazati da ti razlozi nadilaze prava i interese nositelja tog žiga.

Nacionalni sud, koji treba utvrditi postoji li za navedenu uporabu opravdan razlog, **mora odvagati, s jedne strane, pravo vlasništva nositelja uglednog žiga i njegove interese te, s druge strane, pravo na slobodu izražavanja** na koju se poziva treća osoba i njezine interese, pri čemu nijedno od tih dvaju prava nije apsolutno.

U okviru toga nacionalni sud mora utvrditi je li treća osoba upotrebljavala ugledni žig u dobroj vjeri. To je osobito slučaj kada je svrha te uporabe prenijeti ideju ili mišljenje koje je povezano s uglednim žigom kao takvim, nositeljem tog žiga, njegovim poslovnim praksama, njegovim proizvodima ili uslugama. Drugi relevantni elementi su pitanje **pridonosi li**

uporaba žiga **raspravi u općem interesu** kao i **posljedice** koje činjenica da treća osoba upotrebljava žig može imati **na** njegova **nositelja**. Konkretnije, od njega se ne može zahtijevati da tolerira uporabu koja bi mu mogla prouzročiti neproporcionalnu štetu, to jest koja bi mogla ugroziti samu bit isključivog prava koje proizlazi iz registracije tog žiga.

U tom kontekstu, valja voditi računa o intenzitetu kojim treća osoba upotrebljava ugledan žig, o opsegu te uporabe i načinima koji su u tu svrhu odabrani te o činjenici da uporaba od strane treće osobe može stvoriti dojam da se nositelj tog žiga slaže s prenesenom političkom porukom ili političkim idejama koje se promiču, to jest na neki način ih podržava, iako su vrijednosti koje taj nositelj zagovara neutralne u odnosu na bilo koju političku stranku ili su nespojive s tom političkom porukom.

Sud u tom pogledu utvrđuje da u ovom slučaju uporaba žigova IKEA može nanijeti znatnu štetu ugledu tih žigova i interesima njihova nositelja. U tim okolnostima uporaba žigova IKEA, koju je Vrijheidsfonds izvršio s jedinim ciljem iskorištavanja njihova ugleda kako bi ojačao svoju političku poruku i povećao njezino širenje, nema prednost pred pravima i interesima nositelja tih žigova, što ipak mora provjeriti sud koji je uputio zahtjev.

NAPOMENA: Prethodni postupak omogućuje sudovima država članica da u okviru postupka koji se pred njima vodi upute Sudu Europske unije pitanja o tumačenju prava Unije ili o valjanosti nekog akta Unije.

Opći sud nadležan je za postupanje sa zahtjevima za prethodnu odluku koji su obuhvaćeni isključivo 1.) zajedničkim sustavom poreza na dodanu vrijednost (PDV), 2.) trošarinama, 3.) Carinskim zakonikom, 4.) razvrstavanjem robe u carinsku tarifu na temelju kombinirane nomenklature, 5.) odštetom i pomoći putnicima u slučaju uskraćenog ukrcanja ili kašnjenja ili otkazivanja usluga prijevoza ili 6.) sustavom trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova. Sud je nadležan za postupanje sa svim ostalim zahtjevima za prethodnu odluku.

Ni Sud ni Opći sud ne rješavaju spor koji se vodi pred nacionalnim sudom. Na nacionalnom je sudu da predmet riješi u skladu s odlukom Suda ili Općeg suda. Ta odluka jednako obvezuje i druge nacionalne sudove pred kojima bi se moglo postaviti slično pitanje.

Neslužbeni dokument za medije koji ne obvezuje Sud. Prikaz činjenica i pravnog okvira odnosi se na relevantno razdoblje i temelji se na spisu predmeta.

[Cjelovit tekst i, ovisno o slučaju, kratak prikaz](#) presude objavljuju se na stranici CURIA na dan objave.

Osoba za kontakt: Iljana Paliova ☎ (+352) 4303 4293.

Slike s objave presude dostupne su na „[Curia Web TV](#)” i „[European Broadcasting Service](#)” ☎ (+32) 2 2964106.

Za više informacija, video u kojem je predstavljena ova presuda dostupan je i na „[Curia Web TV](#)”.

Ostanite povezani!

¹ Članak 9. stavak 2. točka (c) [uredbe \(EU\) 2017/1001](#) Europskog parlamenta i Vijeća od 14. lipnja 2017. o žigu Europske unije i članak 10. stavak 2. točka (c) i članak 10. stavak 6. [Direktiva \(EU\) 2015/2436](#) Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2015. o usklađivanju zakonodavstva država članica o žigovima.